

Kenniscentrum Duurzaam Verpakken

1. Aanleiding

In de Raamovereenkomst 2013-2022 is in Artikel 4 afgesproken een Kennisinstituut op te richten (verder te noemen Kenniscentrum Duurzaam Verpakken [KCDV]). In artikel 4 is het volgende afgesproken:

1. De verduurzamingsagenda, bedoeld in artikel 3, wordt in 2013 vastgesteld door een op te richten onafhankelijk en deskundig kennisinstituut. Daaraan nemen wetenschappers deel en vertegenwoordigers van:
 - a. de Rijksoverheid;
 - b. het verpakkende bedrijfsleven;
 - c. gemeenten.
2. De partijen bij deze overeenkomst bepalen gezamenlijk de samenstelling van dit kennisinstituut, bedoeld in het eerste lid.
3. Dit instituut voert onderzoek uit en stelt in 2013 de hoogst haalbare doelen vast voor 2018 en in 2018 voor 2022.

2. Doelstellingen

Het KCDV geeft advies en neemt besluiten over verduurzamingsdoelstellingen zoals in de Raamovereenkomst vastgelegd door het ministerie van I&M, het verpakkend bedrijfsleven en de VNG:

1. het vaststellen van de verduurzamingsagenda;
2. het realiseren van een circulaire verpakkingseconomie, die ook financieel sluitend is;
3. het realiseren van de hoogst haalbare efficiency in de verpakkingsketen.

3. Doelen

De verduurzamingsagenda verpakkingen (raamovereenkomst, artikel 3) zal concrete projecten bevatten (artikel 3, lid 4) voor alle materiaalstromen voor het bereiken van de hoogst haalbare doelen (re-duce, re-use, re-cycle, re-new). In ieder geval zal aan de verwezenlijking van de volgende doelen (vanaf 1-1-2013 voor realisatie per 1-1-2018) worden gewerkt (artikel 3, lid 5):

- a. verhoging hergebruik PET in frisdrankflessen;
 - b. terugdringen van PVC-verpakkingen door producenten en importeurs,
 - c. terugdringen van plastic draagtassen in het winkelkanaal,
 - d. materiaalreductie van kunststofverpakkingen,
 - e. verminderen van kunststofwikkels om geadresseerd drukwerk, en
 - f. verlagen milieudruk van metalen verpakkingen.
- Uitvoering pilot naar het inzamelen en hergebruik van drankenkartons (artikel 3, lid 6). De pilot vindt plaats onder de toezicht van het KCDV en levert geschikte informatie op over:
 - a. de in de praktijk te behalen hoeveelheid en kwaliteit van ingezamelde en te recycleren drankenkartons;
 - b. de met de in onderdeel a genoemde aspecten samenhangende kosten;
 - c. milieuprestaties van de inzameling en recycling, en
 - d. het effect op andere inzamelsystemen.

- Ondersteuningsrol van het KCDV in het genereren van kennis bij de gemeenten voor de uitvoering van hun regierol bij de inrichting van de kunststofketen (artikel 8) en het organiseren van een voortrekkersrol voor de gemeenten bij de lange termijn verduurzaming.
- Verduurzamingsplannen van de branches: vanaf 2013 worden alle branches doorgelicht en het hoogste ambitieniveau van de verpakkingsketens in die branche in kaart gebracht; aangesloten wordt bij de definities vanuit het IAP, zoals preventie, producthergebruik, materiaalhergebruik en verbranding met terugwinning van energie (alle nuttige toepassing), waarbij de milieudruk van de productverpakkingscombinaties wordt meegenomen. Er wordt naar de milieudruk in de breedte gekeken; het gaat onder andere om grondstoffen, emissies, zwerfafval, CO₂-belasting en ruimte- en watergebruik. In een 5-jaren plan wordt toegewerkt naar de hoogst haalbare ambities per branche, met de doorlichting in 2013 en uitvoering tot en met 2018.

4. Strategie

Om de doelen te bereiken, moet het KCDV vanaf het allereerste begin bekend staan om zijn:

- betrouwbaarheid
- kennisniveau
- autoriteit

Dat betekent dat het onafhankelijk moet zijn en de structuur en inrichting van het KCDV het vereiste kennisniveau moet borgen. Daarvoor dient er draagvlak te zijn, doordat Rijksoverheid, VNG en bedrijfsleven dit publiekelijk steunen en een aantal concrete randvoorwaarden opstellen, waaraan het KCDV moet voldoen. Daarnaast betreft het KCDV andere publieke en private partijen als NGO's, andere kennisinstituten, materiaalorganisaties, verwerkers en afvalmanagementbedrijven.

Zichtbaarheid is noodzakelijk. Een aantal aansprekende resultaten zullen op korte termijn geboekt moeten worden. In 2013 moeten er een aantal goede voorbeelden zijn (quick wins), voor de lange termijn een aantal fundamentele onderzoeken. Bedrijfsleven en gemeenten moeten nauw bij de uitvoering worden betrokken.

Er is een structurele en adequate bekostiging noodzakelijk. (zie punt 8, financiering.) De aansturing door en budgetverantwoording aan de 3 partijen van de raamovereenkomst: Rijksoverheid, VNG en verpakkend bedrijfsleven. Het KCDV stelt een verduurzamingsagenda op voor de periode tot 2018 en in 2018 voor de periode tot en met 2022. Voor de uitvoering van de agenda zet het KCDV onderzoeken/programma's uit bij universiteiten en andere kennisorganisaties. Met een aantal universiteiten en hogescholen wordt een partnerschap aangegaan. Zij geven, naast de 'losse' projecten input vanuit hun eigen expertise. Hierbij moeten goede voorwaarden worden gesteld.

Zij betreft alle partners in de ketens en laat de uitvoering door reeds bestaande organisaties, zoals brancheverenigingen, koepelorganisaties plaatsvinden. Het KCDV is dan ook geen grote organisatie, maar heeft wel de benodigde kennis nodig om de onderzoeken goed te kunnen begeleiden en als autoriteit op te treden. Te meer omdat de uitkomsten van de onderzoeken input voor regelgeving kunnen zijn.

Ook zal alle beschikbare kennis makkelijk toegankelijk moeten worden op een netwerk. Aan de kant van de burgers/consumenten is het kenniscentrum een vraagbak, die tegelijk dienst kan doen als inventarisatie van verduurzamingsopties.

5. Taken en bevoegdheden

Het KCDV stelt de verduurzamingsagenda vast met input vanuit het Rijk, de VNG en het bedrijfsleven. Het KCDV brengt kennis bij elkaar door bijvoorbeeld seminaars en workshops, maar ook virtueel. Zij zorgt voor ontsluiting van kennis op het web. Zorgt dat er nieuwe kennis wordt opgedaan door het uitzetten van onderzoeken bij kennisinstellingen (universiteiten en andere organisaties). Deze onderzoeken moeten vanuit milieudruk, economische en praktische haalbaarheid bekeken worden. Onderzoeken kunnen bestaan uit wetenschappelijk onderzoek, literatuurstudies, praktijkpilots, samenstellingsanalyses, gedragsonderzoek. Dit betekent dat naast de universiteiten en hogescholen ook andere organisaties betrokken worden bij de onderzoeken.

Het KCDV houdt het overzicht over de verschillende ketens door structurele analyses van de samenstelling van afval in Nederland en de resultaten van de inzameling en het hergebruik.

Het KCDV zorgt voor de kwaliteit binnen de verschillende stromen en zal als onafhankelijke organisatie vanaf 2013 dan ook een oordeel geven over het gebruik van bepaalde normen. Het KCDV zorgt voor de input van het preventiebeleid en monitort de uitkomsten hiervan voor het Ministerie.

Het KCDV stelt doelen voor branches en ondersteunt branches en individuele bedrijven deze doelen te halen.

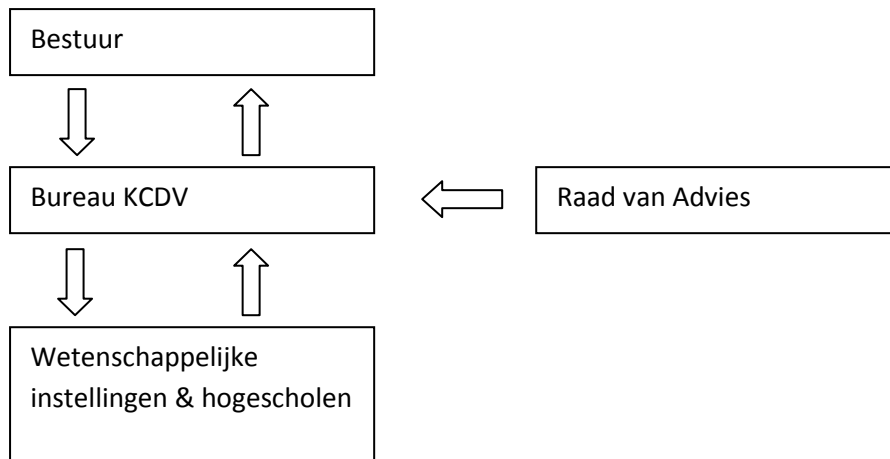
6. Producten

- a. De verduurzamingsagenda
- b. Input voor regelgeving of certificatie
- c. Ondersteuning bedrijven en gemeenten in verduurzamingsproces
- d. Ondersteuning van koplopersgroepen bij gemeenten
- e. Ondersteunen van gemeenten bij het nemen van hun regierol
- f. Resultaten van (interdisciplinaire) onderzoeken, incl. analyses
- g. Openbaar maken van kennis
- h. Opzetten van (virtueel) netwerk
- i. Workshops
- j. Congres voor zichtbaarheid en om kennis uit te wisselen (samenvoegen met andere congressen waar mogelijk)
- k. Burgerparticipatie dmv bijeenkomsten en de website van het KCDV. Gericht op interactie op concrete onderwerpen. Beantwoord vragen van burgers.

7. Financiering

Het KCDV wordt gefinancierd door het bedrijfsleven. Zij stelt daartoe een budget ter beschikking van € 2 miljoen per jaar. Dit budget komt in een fonds, die beheerd wordt door de Raad van Bestuur (zie punt 9, inrichting).

8. Inrichting

- **Bestuur:**
 - Samenstelling: 2 leden per betrokken partij: Rijksoverheid, VNG, verpakkend bedrijfsleven
 - Onafhankelijk voorzitter
 - Eindverantwoordelijk; beslissingsbevoegd
 - Beheerder fonds
- **Raad van Advies:**
 - Samenstelling: Rijksoverheid, VNG, verpakkend bedrijfsleven, NGO's, vereniging afvalbedrijven, materiaalorganisaties
 - Onafhankelijk voorzitter
 - Inhoudelijk advies over projecten en agenda: toetsingskader. Daarmee niet vrijblijvend, maar direct betrokken
- **Kenniscentrum Duurzaam Verpakken**
 - Samenstelling: onafhankelijke directeur, 2 beleidsmedewerkers voor: technische kennis, economische kennis, projectcoördinatie, communicatie
 - Taakopdracht: opstellen verduurzamingsagenda; coördineren uitvoeringsagenda
- **Wetenschappelijke instellingen & hogescholen**
 - Samenstelling: partnership met een breed scala aan instellingen, ieder met zijn eigen, unieke kennis.
 - Taakopdracht: projecten en onderzoeken in opdracht van KCDV.

9. Besluitvorming

De Raad van Advies adviseert het bestuur over de door het kenniscentrum opgestelde verduurzamingsagenda.. Het bestuur neemt op grond van de bevindingen een besluit over de hoogst haalbare doelen.

10. Planning

- **November-december 2012:**
 - Vaststellen statuten en oprichting Stichting
 - Benaderen leden Raad van Bestuur
 - Vaststellen functieprofielen voorzitters en directeur

- Januari-maart 2013
 - Benoemen voorzitters en directeur
 - Benoemen Raad van Bestuur en Raad van Advies
 - Staffing bureau afronden
 - Start uitvoering doelen (punt 4).